

LISA 1. Seosed teiste arengudokumentidega ja Euroopa Liidu poliitikatega

Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavaga aidatakse kaasa mitme teise arengudokumendi eesmärkide saavutamisele ja seatakse valdkondade üleseid sihte. Samuti avaldavad teised arengukavad mõju ning loovad eeldusi rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava eesmärkide saavutamisele.

RIIGI PIKAAJALINE STRATEEGIA „EESTI 2035“ (KOOSTAMISEL)	<p>Strateegias „Eesti 2035“ on kokku lepitud eri valdkondade ühtsed suunad. Strateegia üldeesmärk on „<i>Demokraatlik ja turvaline riik, kus säilib ja areneb eesti rahvus, keel ja kultuur</i>“. See aitab luua eeldusi, et eri valdkondades aidataks rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava eesmärkide saavutamisele kaasa.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavas 2021–2030“ on täpsustatud tegevussuundi ja eri valdkondade rolli, et saavutada strateegias „Eesti 2035“ seatud eesmärgid rahvastikupoliitika ja sidusa ühiskonna vajadustest lähtudes. Arengukava on kooskõlas kõigi „Eesti 2035“ eesmärkidega, kuid eelkõige aidatakse kaasa üldeesmärgi saavutamisele ja strateegilistele sihtidele: „<i>Eestis elavad arukad, tegusad ja tervist hoidvad inimesed</i>“, „<i>Eesti ühiskond on hooliv, koostöömeelne ja avatud</i>“, „<i>Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond</i>“, „<i>Eesti on uuendusmeelne, usaldusväärne ja inimesekeskne riik</i>“.</p>
EESTI SÄÄSTVA ARENGU RIIKLIK STRATEEGIA „SÄÄSTEV EESTI 21“	<p>„Säästev Eesti 21“ on Eesti säästva arengu riiklik strateegia aastani 2030. Strateegia eesmärk on ühendada ülemaailmsest konkurentsist tulenevad edukuse eeldused säästva arengu põhimõtete ja Eesti traditsiooniliste väärtuste säilitamisega. Strateegia kohaselt on Eesti olulised arenguvajadused heaolu kasv ja ühiskonna sidusus. Säästva arengu riiklikus strateegias toodud sihid annavad suuna ja aitavad luua eeldusi rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava eesmärkide saavutamisele, kuna valdkondlikes arengukavades peaksid eri pooled strateegias esitatud sihtidega arvestama. Näiteks on „Säästvas Eestis 21“ eesmärk 1: „Eesti kultuuriruumi elujõulisus“, millega seoses on kokku lepitud indikaatoreid ja analüüsitud, mis võib ohustada Eesti kultuuriruumi säilimist ja rahvuse püsimist elujõulisena. Eesmärk 2: „Heaolu kasv“ aitab üldiselt raamistada võimaluste mitmekesisuse ja inimeste materiaalse heaoluga seonduvat. Eesmärk 3: „Sidus ühiskond“ toob välja üldised suunad seoses sotsiaalse kaasatuse, regionaalse tasakaalu ja kodanikuühiskonnaga.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavaga 2021–2030“ aidatakse kaasa eespool mainitud eesmärkide saavutamisele, selleks täpsustatakse nende eesmärkide ja tegevustega seonduvat. Täpsem ülevaade seostest ÜRO säästva arengu eesmärkidega on dokumendi lõpus.</p>
EESTI RIIKLIKU INTEGRATSIOONI-POLIITIKA LÄHTEKOHAD MITTE-EESTLASTE INTEGRERIMISEKS EESTI ÜHISKONDA	<p>„Eesti riikliku integratsioonipoliitika lähtekohad mitte-eestlaste integreerimiseks Eesti ühiskonda“ määrab lõimumispoliitika eesmärgid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoiakute muutumine mitte-eestlaste probleemide käsitlemisel; • Eesti haridussüsteemi kujunemine keskseks integratsiooniteguriks; • mitte-eestlaste eesti keele oskuse järsk paranemine lähiaastatel; • mitte-eestlaste adaptatsioon eesti kultuuriruumi, nende kaasamine aktiivsesse ühiskonnaellu; • mitte-eestlaste regionaalse isoleerituse vähendamine; • kodakondsuse määramine; • mitte-eestlastest Eesti kodanike poliitiline integreerumine seadusandliku ja täidesaatva võimu struktuuridesse.
	<p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ kohanemise ja lõimumise alaeesmärk ja sellega seotud tegevussuunad on kooskõlas eeltoodud eesmärkidega ning aitavad nende saavutamisele kaasa.</p>
ÜLERIIGILINE PLANEERING „EESTI 2030+“	<p>„Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“ sisaldab üldiseid eesmärgi ja põhimõtteid, millega kohaliku tasandi planeeringute koostamisel tuleb arvestada. Üleriigilises planeeringus keskendutakse tasakaalustatud ja kestliku arengu tagamisele, see toetab kohanemise ja lõimumise eesmärkide saavutamist.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavas 2021–2030“ on lõimumise ja kohanemise eesmärkide saavutamiseks lepitud kokku tegevussuunad, et vähendada</p>

	<p>piirkondlikku ja sotsiaalset segregatsiooni. Samuti toetavad kestliku asustuse arengut tegevused, mis aitavad soodustada pere ja kodu loomist ka maapiirkondades, ning tagasipöördumise ja taaskohanemisega seotud tegevused, mis on suunatud KOVide suutlikkuse suurendamisele eri Eesti regioonides, et soodustada tagasipöördumist rohkem ka väljaspoole Tallinna ja Tartut.</p>
<p>„EESTI KEELEVALDKONNA ARENGUKAVA 2021–2035“ (KOOSTAMISEL)</p>	<p>„Eesti keelevaldkonna arengukava 2021–2035“ on suunatud eesti keele staatuse ja maine hoidmiseks ja suurendamiseks, keeletaristu ja keelteoskuse parandamiseks. Eelkõige keelteoskuse parandamisega seotud eesmärgid ja tegevused (nt keeleoskuse parandamine mh piirkondades, kus riigikeeleoskus on madal, eesti keele õppe võimaluste laiendamine välismaal) toetavad rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava kohanemise ja lõimumise ning üleilmse eestluse eesmärkide saavutamist ning on suures osas eesmärkide saavutamise eeldus.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavas 2021–2030“ on lepitud kohanemise ja lõimumisega seoses kokku täpsemad eesmärgid ja tegevussuunad muu emakeelega inimeste eesti keele oskuse, riigi ja kultuuriruumiga sideme suurendamiseks. Nimetatud arengukava üleilmse eestluse alaeesmärgiga seosed on täpsustatud ja on sõnastatud, kuidas on vaja edendada ja säilitada võõrsil eesti keelt ja kultuuri ning laiendada seal eesti keele õppimise võimalusi.</p>
<p>„HEAOLU ARENGUKAVA 2016–2023“</p>	<p>„Heaolu arengukavas 2016–2023“ on keskendutud sotsiaalse turvalisuse suurendamisele, sotsiaalkaitse abil riskide ennetamisele, naiste ja laste vaesusriski ennetamisele ja muule taolisele, luues sellega eeltingimusi, et saavutada kestliku Eesti eesmäärke, sh suuremat sündimust ja ühiskonna toimetulemist rahvastiku vananemisega. Nimetatud arengukava aitab luua ka eeldusi sidusa Eesti eesmärkide saavutamisele. Näiteks selle kaudu, et heaolu arengukavaga edendatakse tööhõivepoliitikat, vähendatakse sotsiaalset ebavõrdsust, vaesust ja edendatakse soolist võrdsust.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ aitab heaolu arengukava eesmärkidele kaasa eelkõige parandades inimeste elukvaliteeti (peredele suunatud abinõud), edendades kodanikuaktiivsust ning viies ellu kohanemis- ja lõimumispoliitika meetmeid.</p>
<p>„EESTI SPORDIPOLIITIKA PÕHIALUSED AASTANI 2030“</p>	<p>„Eesti spordipoliitika põhialustes aastani 2030“ on kokku lepitud Eesti spordipoliitika eesmärgid ja arengusuunad aastaks 2030. Sport ja liikumine aitavad kaasa nii majanduskasvule kui tööhõivele ulatusliku ning kasvava teenuste ning toodete turu kaudu. Spordipoliitika põhialuste elluviimine aitab kaasa inimeste tervelt elatud aastate suurenemisele, hariduse, noorsootöö, kultuuri, regionaalarengu, turismi ning riigi kaitsevõime arengule ja sotsiaalsele kaasatusele. Sport on tõhus kasvatus- ja kaasamisvahend, mis aitab laiendada ühistegevusi ja soodustab ühiskonna lõimumist. Sporditegevuste kaudu on võimalik luua uusi suhteid ning kasvatada usaldust erineva taustaga inimeste vahel.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ toetab spordipoliitika eesmärkide saavutamist eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste omavahelise suhtluse ning ühise inforuumi soodustamisega.</p>
<p>„KULTUURI ARENGUKAVA 2030“ (KOOSTAMISEL)</p>	<p>„Kultuuri arengukava 2030“ on suunatud mitmekesisust väärtustava ja kultuurilist enesemääratlemist võimaldava kultuuriruumi edendamisele, samuti kaasava ja osalema innustava kultuuriruumi loomisele. Need üldised põhimõtted loovad raamistiku rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavale.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ on kooskõlas kultuuripoliitika arengudokumendiga ning aitab kaasa selles toodud sihtidele.</p>
<p>„HARIDUSVALDKONN A ARENGUKAVA 2021–2035“ (KOOSTAMISEL)</p>	<p>„Haridusvaldkonna arengukava 2021–2035“ aluspõhimõtetena on nimetatud eesti keele ja kultuuri säilimist ja arengut, ühiskonna sidusust, mis on olulised ka rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavas. Täpsemini aitab haridusvaldkonna arengukava kaasa, et kujundada inimeste ühist kultuuri- ja väärtusruumi ja tagada kvaliteetne eestikeelne õpe, õpivõimaluste kättesaadavus kõigis maakondades, Eesti kui talendikeskuse edendamine, luues sellega olulisi eeldusi sidusa ühiskonna, rahvastikupoliitika ja üleilmse eestluse eesmärkide saavutamiseks.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ omakorda aitab kaasa ühise kultuuri- ja väärtusruumi kujundamisele.</p>

<p>„NOORTEVALDKONN A ARENGUKAVA 2021–2035“ (KOOSTAMISEL)</p>	<p>„Noortevaldkonna arengukava 2021–2035“ eesmärgid „<i>noored on loov ja ühiskonda hoogsalt edasiviiv jõud – hariduse, kultuuri, majanduse, keskkonna ja teiste valdkondade edendamise nügijad ja eestvedajad</i>“ ja „<i>noorte õiguste kaitsmine riigis on järjepidev ning noorte aktiivne kodanikuosalus toetatud</i>“ aitavad noori võimestada. Need eesmärgid toetavad rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava kodanikuühiskonna, ühiskonna sidususe ja üleilmse eestluse sihte.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ aitab üldisemalt kaasa kodanike, sh noorte ühiskondlikule aktiivsusele; ühiskonna sidususele ja sh eri keele- ja kultuuritaustaga noorte osalusele; laste ja perede heaolule. Arengukava tegevussuundade väljatöötamisel ja elluviimisel pööratakse seega noortele kui sihtrühmale eraldi tähelepanu.</p>
<p>„SISETURVALISUSE ARENGUKAVA 2020– 2030 (KOOSTAMISEL)</p>	<p>„Siseturvalisuse arengukava 2020–2030“ aitab muuta elukeskkonda turvalisemaks ja see on üks rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava eesmärkide saavutamise eeldusi. Samuti aidatakse kodanikuühiskonna eesmärkide saavutamisele kaasa vabatahtliku tegevuse populariseerimise ja omaalgatuse suhtes positiivse hoiaku kujundamise kaudu. Nende teemadega tegelemine siseturvalisuse valdkonnas avaldab mõju kodanike aktiivsusele ja hoiakutele ka laiemalt. Siseturvalisuse arengukavas keskendutakse ka sellele, et vähendada vaimset ja füüsilist vägivalda sh kujundada hoiakuid, et vägivalda märgata ja seda ennetada, aidata ohvreid, vähendada vägivalda kordumist jne – need teemad aitavad kaasa ja loovad olulised eeldused, saavutamaks rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava kestliku Eesti eesmärgid, mis puudutavad turvalisi ja kestlikke paarisuhteid. Tõhusa rahvastikuvalduse alaeesmärgid, sh rändepoliitikat puudutav, mõjutavad aga rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava kohanemise ja lõimumise valdkonda, eeldades nende valdkondade poliitikakujundajate tihedat koostööd edaspidi.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ aitab siseturvalisuse eesmärkide saavutamisele kaasa, suurendades ühiskondlikku sidusust ja vältides teravate ühiskondlike pingete esiletõusu. Täpsemini aitab siseturvalisuse eesmärkide saavutamisele kaasa lõimumispoliitika kujundamine nii, et selles kokku lepit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vähendab vastuvõtlikkust ühiskonda lõhestava ja informatsioonilise mõjutustegevuse suhtes; • laiendab ühist inforuumi; • suurendab ühiskonna sidusust ja jagatud riigiidentiteeti; • aitab toetada, kaasata ja informeerida rahvusvähemuste kogukondi; • aitab tagada eeldused keeleõppeks, et toetada teise emakeelega elanike ja uussisserändajate kohanemist ning vähendada määratlemata kodakondsusega inimeste arvu. <p>Samuti toetab rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava kodanikualgatuslikke hoiakuid ja võimestab kodanikuühiskonda. Mõlemad on olulised ka selleks, et kaasata siseturvalisuse valdkonda vabatahtlikke ja kujundada inimestes hoiakuid, mis suurendavad turvalisust. Kestliku Eesti eesmärkide saavutamiseks on seatud tegevussuund „Turvaliste ja kestlike paarisuhete toetamine“, mis omakorda aitab kaasa siseturvalisuse arengukavas seatud vägivalda vähendamise eesmärkide saavutamisele.</p>
<p>„EESTI JULGEOLEKUPOLIITIK A ALUSED“</p>	<p>„Eesti julgeolekupoliitika aluste“ üks tegevussuundi on ühiskonna kerksuse ja sidususe põhimõtete kokkuleppimine. Muu hulgas on välja toodud sallivate, hoolivate ja kaasavate hoiakute ja arusaamade olulisus, ühiskonna lõimitus, regionaalareng jmt teemad, millega on vaja arvestada arengukavade väljatöötamisel ja elluviimisel.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ eesmärgid ja tegevussuundad aitavad julgeolekupoliitika alustes kokkulepitu saavutamisele kaasa eelkõige aidates luua ühiskonnas suuremat sidusust ja suurendades kodanikuaktiivsust. Vähemal määral aitavad kestliku Eesti tegevussuundad kaasa ka ühtlasemale regionaalarengule (kavandavad tegevused aitavad soodustada pere ja kodu loomist maapiirkondades).</p>
<p>„PÕLLUMAJANDUSE JA KALANDUSE VALDKONNA ARENGUKAVA AASTANI</p>	<p>„Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030“ tegevussuund 6: „Maa- ja rannapiirkonna areng“ aitab kaasa aktiivse kodanikuühiskonna, rahvastikupoliitika ja tagasispõrdumisega seotud eesmärkide saavutamisele. Maa- ja rannapiirkonna arengu tegevussuuna eesmärkideks on seatud nimelt maapiirkondade elanikkonna aktiivsus ja elujõulisus ning maapiirkondades kasvav lisandväärtusega ettevõtlus.</p>

2030“ (KOOSTAMISEL)	<p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ aitab kaasa tugevale kodanikuühiskonnale, võimekatele kogukondadele ja vabaihendustele, mis on ka üks eeldusi maa- ja rannapiirkonna arenguks ning muudab lihtsamaks põllumajanduse ja kalanduse arengukava vastava eesmärgi saavutamise. Kestliku Eesti eesmärgi saavutamiseks kavandavad tegevused aitavad soodustada pere ja kodu loomist ka maapiirkondades. Üleilmse eestluse üks tegevussuund on tagasipöördujatele mõeldud teenuste arendamine ning see suund aitab kaasa maa- ja rannapiirkonna arengu eesmärkide saavutamisele. Näiteks suurendatakse eri KOVide suutlikkust toetada tagasipöördumist ja Eesti eluga kohanemist eri regioonides.</p>
„RAHVASTIKU TERVISE ARENGUKAVA 2020–2030“ (KOOSTAMISEL)	<p>„Rahvastiku tervise arengukavaga 2020–2030“ edendatakse mh seksuaal- ja reproduktiivtervist, sealhulgas teadlikku pereplaneerimist, toetatakse sündimust. See aitab kaasa rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava kestliku Eesti alaeesmärgi saavutamisele.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ keskendub eeltoodust veelgi täpsemini sündimust ja lastega perede heaolu toetava perepoliitika teemadele. Nimetatud arengukavas täpsustatakse rahvastikupoliitika eesmärkide täitmiseks olulisi põhimõtteid, millega omakorda on oluline arvestada rahvastiku tervise arengukava programmide planeerimisel ja kava elluviimisel.</p>
„EESTI VÄLISPOLIITIKA ARENGUKAVA 2030“	<p>„Välispoliitika arengukava 2030“ strateegiline suund 3: „<i>eestlaskonna kaasamine võõrsil ja tõhusad konsulaarteenused</i>“ aitab saavutada välispoliitika eesmärkide kõrval ka rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava üleilmse eestluse eesmärgi.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ alaeesmärgi „<i>Üleilmne Eestlus</i>“ tegevussuund „<i>Võõrsil asuva eestlaskonna ja Eesti sõprade kaasamine ühiskonna ellu ja arengusse, koostöö edendamine ning kvaliteetsete teenuste tagamine</i>“ kattub suuresti välispoliitika arengukava kolmanda strateegilise suunaga. Selguse huvides on eesmärgid ja olulisemad tegevussuunad kirjas mõlemas arengukavas, kuna teema on üsna võrdselt seotud nii välispoliitika kui ka üleilmse eestluse eesmärkidega.</p>
„DIGIRIIGI JA KÜBERTURVALISUSE ARENGUKAVA 2030“ (KOOSTAMISEL)	<p>„Digiriigi ja küberturvalisuse arengukava 2030“ dokumendis on esitatud valdkondadeüleised tegevussuunad, sh need, mis on seotud avalike teenuste edendamisega.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ nutika rahvastikuarvestuse alaeesmärgi saavutamise tegevussuunad (nt rahvastikuregistri arendamisega seonduv) loovad eeldusi digiriigi eesmärkide saavutamiseks.</p>
EUROOPA LIIDU POLIITIKAD	<p>Euroopa Ülemkogu kiitis 20. ja 21. juunil 2019. a peetud kohtumisel heaks Euroopa Liidu (edaspidi <i>EL</i>) strateegilise tegevuskava aastateks 2019–2024¹. Tegevuskavas on seatud EL-i institutsioonidele üldine raamistik ja suunised EL-i poliitikate kujundamiseks kõnealusel perioodil. See keskendub neljale prioriteedile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kodanike ja vabaduste kaitsmine; • tugeva ja elujõulise majandusliku baasi arendamine; • kliimanetraalse, rohelise, õiglase ja sotsiaalse Euroopa rajamine; • Euroopa huvide ja väärtuste edendamine ülemaailmsel tasandil. <p>Vabariigi Valitsus kiitis 13. juuni 2019. a istungil heaks Eesti seisukohad strateegia-dokumendi kohta ja 21. novembril 2019 Eesti Euroopa Liidu poliitika prioriteetid aastateks 2020–2021. Edaspidi on Eesti Euroopa Liidu poliitika pikaajased sihid lõimitud nii riigi strateegiasse „Eesti 2035“ kui ka valdkondlikesse arengukavadesse.</p> <p>„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030“ on kooskõlas nimetatud Euroopa Liidu strateegilise tegevuskavaga.</p> <p>Näiteks eesmärgi „<i>kodanike ja vabaduste kaitsmine</i>“ üks tegevussuund on terviklikus rände- ja varjupaigapoliitikas kokkuleppimine. Rändepoliitikas kokkuleppe saavutamine on lähiaastatel üks Euroopa Komisjoni prioriteet ning ka Eesti toetab tervikliku ja kestliku lahenduse saavutamist antud valdkonnas. Lisaks on Eesti Euroopa Liidu poliitika prioriteetide dokumendis² sama teema kohta nenditud, et rändepoliitilised meetmed peavad toetama majanduse arengut, ühiskonna sidusust ja siseturvalisust. Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava kohanemise ja lõimumisega seotud</p>

¹ Uus strateegiline tegevuskava 2019–2024. <https://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2019/06/20/a-new-strategic-agenda-2019-2024/>

² Eesti Euroopa Liidu poliitika prioriteetid 2020–2021. https://www.valitsus.ee/sites/default/files/news-related-files/estli_el_poliitika_prioriteetid_2020-2021.pdf

tegevussuundade elluviimisel on vaja selle valdkonna arengusuundadega arvestada, et aidata kaasa ühiskonna sidususele. Kohanemisel ja lõimimisel on oluline roll ka Euroopa Liidu poliitikates. Näiteks plaanib Euroopa Komisjon avaldada 2020. aasta lõpuks rändajate ja rändetaustaga inimeste kaasamise ja integreerimise tegevuskava³. Sellega on kavas toetada liikmesriike vastavate poliitikate kujundamisel parimate praktikate vahetamise kaudu ja finantsvahendite pakkumisega.

Euroopa Liidu strateegilises tegevuskavas on eesmärgi „**kodanike ja vabaduste kaitsmine**“ üks **tegevussuundi ühiskonna kaitsmine hübriidohtude ja väärinfo eest**. Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava aitab hübriidohtude ja väärinfo mõju vähendada ühiskonna sidususe suurendamise, sh ühtekuuluvust toetavate sotsiaalsete kontaktide soodustamise ning ühtse kommunikatsiooni ja info ruumi edendamise abil.

Euroopa Liidu strateegiline tegevuskava toob esile ka kodanike kaasamise ja kodanikuühiskonna edendamise olulisuse. Selle jaoks on loodud näiteks Euroopa Komisjoni demokraatia ja demograafia voliniku ametikoht ning korraldatud Euroopa tuleviku konverents, mis annab inimestele suurema võimaluse ELi teemal kaasa rääkimiseks⁴. Inimeste kaasamine ja kodanikuühiskonna edendamine on olulisel kohal ka rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavas, kus on mitu tegevussuunda vabatahtlike tegevuste suurendamiseks ning kodanikuühiskonnale soodsa tegevuskeskkonna loomiseks.

Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava aitab kaasa ka eesmärgile „**Kliimanetraalse, rohelise, õiglase ja sotsiaalse Euroopa rajamine**“, mille üheks tegevussuunaks on nimetatud tähelepanu pööramist **sotsiaalküsimustele, ebavõrdsuse vähendamisele, sotsiaalsele kaitsele**. Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava kohanemise- ja lõimimise tegevussuunad, kestliku Eesti tegevussuunad ja kogukondliku Eesti tegevussuunad aitavad nendele sihtidele kaasa. Näiteks demograafia valdkond on hiljuti tõusnud ELis huviorbiiti, sest aina rohkemad riigid mõistavad, et vananeva ühiskonnaga kaasnevad väljakutsed⁵. Seetõttu on senisest enam hakatud tähelepanu pöörama väarikale vananemisele, millega on vaja varakult tegeleda. Ka rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava pöörab tähelepanu eakate kaasamisele ühiskonnaellu ning püüab edendada nende aktiivsemat osalemist tööturul, ent samas tagada nende hakkamasaamine ka pensionieas.

Samuti on nii Euroopa Liidu kui ka Eesti jaoks oluline sotsiaalse ettevõtluse edendamine. Näiteks on Euroopa Komisjonil plaanis töötada 2021. aastal välja sotsiaalmajanduse tegevuskava, ka rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavaga on plaanitud tegevussuundi mh sotsiaalsete ettevõtete tekke ja tegutsemise toetamiseks.

Eesti Euroopa Liidu poliitika prioriteetides on välja toodud sama alaeesmärgi kohta, et on oluline, et **Euroopa Liidu tasandi koostöö ja programmid kultuuri- ning spordivaldkonnas panustaksid jätkuvalt sidusa ühiskonna kujundamisse**, näiteks publiku **arendamise ja kultuurile ligipääsu tagamise kaudu**, sh digitaalsete vahendite ja digipädevuste arendamise abil. See teema on seotud rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavaga ühiskonna sidususega seoses, kuid kaudne kokkupuude on ka üleilmse eestluse tegevussuundadega, mille raames on kavas edendada ja säilitada Eesti identiteeti võõrsil sh arendada ühtset infovälja, säilitada Eesti vaimset ja materiaalset kultuuripärandit.

³ Integration of migrants: Commission launches a public consultation and call for an expert group on the views of migrants. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_1364



⁴ Täpsemini ametikoha kohta: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/suica_en

⁵ Näiteks on sel aastal ilmunud „Demograafiliste muutuste mõju Euroopas“: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/impact-demographic-change-europe_et


Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukava 2021–2030 panus ÜRO säästva arengu eesmärkide täitmisesse



„Rahvastiku ja sidusa ühiskonna arengukavaga 2021–2030“ aidatakse kaasa eelkõige allolevas tabelis loetletud ÜRO säästva arengu eesmärkide saavutamisele. Peale tabelis loetletu on arengukava alaeesmärk „**Kogukondlik Eesti**“ seotud kõikide ÜRO säästva arengu eesmärkide saavutamise, kuna sellega toetatakse vabaaühenduste võimekust ning vabaaühendused aitavad moel või teisel kaasa kõikidele säästva arengu eesmärkide saavutamisele.

SÄÄSTVA ARENGU EESMÄRK	SÄÄSTVA ARENGU ALAEESMÄRK	RAHVASTIKU JA SIDUSA ÜHISKONNA ARENGUKAVA PANUS
	1.2. Vähendada 2030. aastaks vähemalt poole võrra nende meeste, naiste ja laste osakaalu, kes kannatavad vaesust mistahes mõttes vastavalt riiklikule määratlusele.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti
	1.5. Suurendada 2030. aastaks vaeste ja ebasoodsas olukorras olevate inimeste toimetulekuvõimet ning vähendada nende vastuvõtlikkust äärmuslikele kliimanähtustele ja muudele majanduslikele, sotsiaalsetele ja keskkonnaga seotud vapustustele ja katastroofidele.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti
	3.7. Tagada 2030. aastaks seksuaal- ja reproduktiivtervise teenuste, sealhulgas pereplaneerimis-, teavitus- ja haridusteenuste üldine kättesaadavus ning reproduktiivtervise lisamine riiklikesse tegevuskavadesse.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti
	4.3. Tagada, et 2030. aastaks on kõikidele naistele ja meestele võrdselt kättesaadav taskukohane ja kvaliteetne tehniline, kutse- ja kolmanda astme haridus, kaasa arvatud kõrgharidus.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti (töö ja pereelu ühitamisele kaasa aitamine)

	4.5. Kaotada 2030. aastaks sooline ebavõrdsus hariduses ja tagada ebasoodsas olukorras olevatele inimestele, sealhulgas puudega inimestele, põlisrahvastele ja ebasoodsas olukorras olevatele lastele, juurdepääs kõikidele haridusastmetele.	Alaeesmärk 2. Sidus Eesti
	4.7. Tagada 2030. aastaks, et kõik õppurid omandavad teadmised ja oskused, mis on vajalikud säästva arengu toetamiseks, pakkudes muu hulgas teadmisi säästvast arengust ja säästvast eluviisist, inimõigustest, soolisest võrdsuslikkusest, rahu ja vägivaldlatu kultuuri edendamiseks, maailmakodanikuks olemisest ja kultuurilise mitmekesisuse hindamisest ning kultuuri osast säästva arengu saavutamisel.	Alaeesmärk 2. Sidus Eesti
	5.1. Lõpetada kõikjal naiste ja tütarlaste diskrimineerimine mistahes kujul.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti
	5.3. Teha lõpp mistahes kujul esinevale naiste ja tütarlaste vastasele vägivaldale avalikus ja erasektoris, sealhulgas inimkaubandusele ja seksuaalsele ning muul viisil ärakasutamisele.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti
	5.4. Tunnustada ja väärtustada tasustamata hooldamist ja kodutöid, osutades avalikke teenuseid, tagades taristu ja sotsiaalkaitse ning propageerides riigis sobival viisil kohustuste jagamist leibkonnas ja perekonnas.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti
	5.6. Tagada seksuaal- ja reproduktiivtervise teenuste üldine kättesaadavus ning reproduktiivtervisega seonduvad õigused kooskõlas rahvusvahelise rahvastiku- ja arengukonverentsi ning Pekingi tegevusprogrammiga ning nende järelkonverentside aruannetega.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti
	8.2. Saavutada suurem majanduslik tootlikkus, kasutades mitmekesistamist, tehnoloogia uuendamist ja innovatsiooni ning keskendudes muu hulgas kõrge lisandväärtusega ja töömahukatele sektoritele.	Alaeesmärk 2. Sidus Eesti
	8.8. Kaitsta töötajate õigusi ning toetada ohutute ja turvaliste töötingimuste loomist kõikidele töötajatele, sealhulgas võõrtöötajatele, eelkõige naistele, ja ebakindlates töösuhetes olevatele töötajatele.	Alaeesmärk 2. Sidus Eesti
	10.1. Saavutada 2030. aastaks järk-järgult sissetulekute skaalal alumise 40% moodustava elanikkonna sissetulekute suurenemine riigi keskmisest kiiremini ning säilitada see kasv.	Alaeesmärk 2. Sidus Eesti
	10.2. Suurendada 2030. aastaks kõikide inimeste mõjuvõimu, sõltumata nende vanusest, soost, puudest, rassist, rahvusest, päritolust, usutunnistusest ja majanduslikust või muust seisundist, ning toetada nende sotsiaalset, majanduslikku ja poliitilist kaasamist.	Alaeesmärk 2. Sidus Eesti
	10.3. Tagada võrdsed võimalused ja vähendada sissetulekute ebavõrdsust, tühistades muu hulgas diskrimineerivad seadused, tegevuspoliitika ja tavad ning	Alaeesmärk 2. Sidus Eesti

	toetades sobivaid õigusakte, tegevuspõhimõtteid ja meetmeid.	
	10.4. Võtta vastu tegevuspoliitika, eelkõige maksustamist, töötasu ja sotsiaalkaitset käsitlevad põhimõtted, ning saavutada järk-järgult suurem võrdsus.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti Alaeesmärk 2. Sidus Eesti
	10.7. Toetada inimeste distsiplineeritud, ohutut, korrapärast ja vastutustundlikku rännet ja liikuvust, sealhulgas planeeritud ja hästi hallatud rändepõhimõtete rakendamise abil.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti Alaeesmärk 2. Sidus Eesti Alaeesmärk 3. Üleilmne eestlus
	16.1. Vähendada kõikjal oluliselt vägivalda mistahes kujul ja sellega seotud surmade arvu.	Alaeesmärk 1. Kestlik Eesti
	16.7. Tagada reageeriv, kaasav, osalemist võimaldav ja esinduslik otsustusprotsess kõikidel valitsemistasanditel.	Alaeesmärk 4. Kogukondlik Eesti
	16.9. Anda 2030. aastaks kõikidele inimestele õiguslikult määratletud identiteet, sealhulgas registreerida kõik sünnid.	Alaeesmärk 5. Nutikas rahvastikuarvestus
	16.b Toetada ja jõustada diskrimineerimisvastaseid õigusakte ja säästvat arengut käsitlevaid tegevuspoliitika.	Alaeesmärk 2. Sidus Eesti